

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG - AN NINH CHO SINH VIÊN Ở TRUNG TÂM GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG - AN NINH HÀ NỘI 2

TRƯƠNG HÙNG SƠN*

Ngày nhận bài: 11/05/2016; ngày sửa chữa: 24/05/2016; ngày duyệt đăng: 25/05/2016.

Abstract: The article points out facing challenges in teaching National defense and security education for students at the Centre of defense education HaNoi 2. Thereby, author proposes solutions to improving quality of teaching this subject namely grasping the 9th resolution on protecting the country in new period, changing the methods of teaching, equipping material facilities and promoting the positive of students in learning.

Keywords: Defense and security education, resolution Number 9.

Trong thời đại cách mạng khoa học và công nghệ ngày nay, tiềm năng trí tuệ trở thành nền móng và động lực chính cho sự phát triển, tăng trưởng KT-XH, trong đó, GD-ĐT được coi là nhân tố quyết định cho sự thành bại của mỗi quốc gia trên trường quốc tế; giáo dục quốc phòng-an ninh (GDQP-AN) là nhân tố đảm bảo sự ổn định trong quá trình phát triển của mỗi quốc gia. Ở nước ta hiện nay, GD-ĐT được Đảng và Nhà nước ta xác định là “quốc sách hàng đầu” trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, trong đó, con người vừa là mục tiêu vừa là động lực của sự phát triển xã hội. Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ XI đã xác định “*Tăng cường và củng cố nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân, ổn định chính trị - xã hội, mở rộng quan hệ đối ngoại, giữ vững môi trường hòa bình và ổn định, tạo những điều kiện thuận lợi cho công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc*” [1; tr 15].

Bài viết này đề cập yêu cầu nâng cao chất lượng GDQP-AN cho sinh viên (SV) tại Trung tâm GDQP-AN Hà Nội 2 trong tình hình hiện nay.

1. Nâng cao chất lượng GDQP-AN cho SV ở Trung tâm GDQP-AN Hà Nội 2 và những vấn đề đặt ra

Trong những năm qua, được sự quan tâm của Đảng ủy, Ban Giám hiệu Trường Đại học Sư phạm Hà Nội 2, Trung tâm GDQP-AN Hà Nội 2 có những bước phát triển đáng kể, quy mô giáo dục tăng nhanh, mạng lưới giáo dục mở rộng. Đến nay, trung tâm đã và đang thực hiện nhiệm vụ GDQP-AN cho 18 trường đại học và cao đẳng trên địa bàn TP. Hà Nội, tỉnh Vĩnh Phúc và tỉnh Phú Thọ. Tuy nhiên, công tác dạy học môn GDQP-AN ở các trường đại học khá đặc thù do phải thực hiện đầy đủ những quy định của Bộ GD-ĐT và Bộ Quốc phòng. Giảng viên (GV) thường là các sĩ quan biệt phái (không gắn bó lâu dài); SV chưa nhận thức được hết tầm quan trọng của môn học này.

Căn cứ vào mục tiêu, nhiệm vụ mà Đảng và Nhà nước ta đã xác định trong sự nghiệp xây dựng và bảo

vệ Tổ quốc trong thời kì mới, Trung tâm GDQP-AN Hà Nội 2 xác định nhiệm vụ chính trị trọng tâm là tăng cường việc giáo dục những chủ trương, quan điểm của Đảng, Nhà nước về vấn đề quốc phòng, an ninh cho học sinh (HS), SV. Để thực hiện tốt nhiệm vụ này, việc nâng cao chất lượng dạy học được coi là nhiệm vụ quan trọng nhất, đây chính là điều kiện quyết định để Trung tâm tồn tại và phát triển. Hiện nay, chất lượng dạy học ở Trung tâm GDQP-AN Hà Nội 2 đã có nhiều tiến bộ (cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học, đội ngũ GV, nội dung giáo dục và huấn luyện, ý thức học tập của SV...). Tuy nhiên, chất lượng đào tạo nói chung và chất lượng dạy học nói riêng vẫn chưa đáp ứng được yêu cầu hiện tại, hiệu quả một số nội dung giáo dục, huấn luyện còn thấp, chưa đáp ứng được những đòi hỏi ngày càng cao của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, trình độ kiến thức, kĩ năng thực hiện, phương pháp tư duy khoa học của một số SV còn yếu, công tác quản lí cũng còn hạn chế, chưa theo kịp với sự đa dạng của các hoạt động GDQP-AN hiện nay.

Ý thức sâu sắc vị trí, tầm quan trọng của công tác QPAN-AN, những năm qua, Đảng ủy, Ban Giám hiệu Nhà trường đã quán triệt sâu sắc Nghị quyết Trung ương 8 (khóa IX) của Bộ Chính trị về *đổi mới căn bản, toàn diện công tác GD-ĐT*; Nghị quyết về chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Trên cơ sở đó, Trung tâm luôn xác định cần phải coi trọng nâng cao chất lượng GD-ĐT, kết hợp chặt chẽ giữa bồi dưỡng kiến thức chuyên ngành cho SV với kiến thức GDQP-AN, coi đây là điều kiện để có nhiều giải pháp tích cực nhằm nâng cao chất lượng đội ngũ GV GDQP-AN, coi trọng phẩm chất đạo đức, năng lực, phương pháp tác phong công tác, trình độ sư phạm, xây dựng đội ngũ GV vừa hồng vừa chuyên; trong giáo dục đã kết hợp nhuần nhuyễn giữa lí thuyết với thực hành, sử dụng công nghệ thông tin, phương tiện kĩ thuật vào giảng

* Trung tâm Giáo dục Quốc phòng - An ninh Hà Nội 2

day, công tác kiểm tra, đánh giá kết quả và hoạt động nghiên cứu khoa học bảo đảm nghiêm túc. Có thể nói, kết quả công tác GDQP-AN những năm qua đã đi đúng hướng, sát với thực tiễn đặt ra, phù hợp với đặc thù của Trung tâm GDQP-AN Hà Nội 2 hiện nay. Tuy nhiên, trong giai đoạn cách mạng mới, tình hình thế giới và khu vực tiếp tục diễn biến nhanh chóng, phức tạp, tiềm ẩn nhiều nhân tố bất trắc, khó lường, các thế lực thù địch vẫn ráo riết chống phá, chủ yếu bằng chiến lược diễn biến hòa bình, nhằm xóa bỏ chế độ Xã hội chủ nghĩa, xóa bỏ vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, hòng chuyển hóa cách mạng nước ta theo hướng “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Trong đó, họ luôn coi lực lượng thanh niên là lực lượng quan trọng để tiếp cận, thực hiện thành công chiến lược “diễn biến hòa bình”, vì đây là một lực lượng hùng hậu, có sức khỏe, có trình độ học vấn, có tiềm năng sáng tạo, có khả năng tiếp cận và làm chủ khoa học kĩ thuật hiện đại, song ở thế hệ trẻ, kinh nghiệm sống còn hạn chế, nhất là trong xử lí các tình huống nhạy cảm.

Chúng ta đang thực hiện nền kinh tế thị trường, bên cạnh những thời cơ thuận lợi, còn có không ít những khó khăn, thách thức đan xen, một bộ phận không nhỏ SV đã và đang bị tác động to lớn bởi cơ chế thị trường, có những biểu hiện xuống cấp về lối sống, dễ bị kẻ xấu kích động, lôi kéo. Với mục tiêu giáo dục toàn diện về mọi mặt cho SV, GDQP-AN đã tạo những cơ hội thiết thực cho thế hệ trẻ để tu dưỡng về phẩm chất đạo đức, rèn luyện và hoàn thiện bản thân thông qua các giờ học thực hành trên thao trường, cùng với nó, các giờ học lí luận trên giảng đường đã trang bị cho SV những kiến thức cơ bản về quan điểm đường lối quân sự của Đảng, âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch cũng như công tác quân sự quốc phòng trong giai đoạn hiện nay.

Mặt khác, môn học GDQP-AN còn trang bị cho SV những kiến thức hữu ích về một số loại vũ khí, khí tài, thông qua đó SV có thể biết cách phân biệt, sử dụng và trang bị cho mình những kĩ thuật cơ bản để sử dụng được một số loại vũ khí trong tương lai; đồng thời qua môn học còn hướng cho SV làm việc theo nguyên tắc, kỉ cương, hành động đúng đắn, tránh được những thói quen tùy tiện, khơi dậy và nêu cao tinh thần yêu nước của thế hệ trẻ, tăng cường khối đại đoàn kết toàn dân tộc, củng cố vững chắc niềm tin của SV đối với Đảng và Nhà nước, chống lại âm mưu chia rẽ phản động của các thế lực thù địch trong và ngoài nước.

2. Một số biện pháp nâng cao chất lượng GDQP-AN cho SV ở Trung tâm GDQP-AN Hà Nội 2

2.1. Quán triệt sâu sắc Nghị quyết của Đảng, Nhà nước về chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Nâng cao hơn nữa vai trò lãnh đạo

của các cấp ủy đảng, trong đó, Trung tâm GDQP-AN Hà Nội 2 là cơ quan trực tiếp tham mưu cho Đảng ủy, Ban Giám hiệu nhà trường về công tác GDQP-AN, quan tâm nâng cao chất lượng đội ngũ GV. Đây là yếu tố quan trọng, quyết định đến chất lượng dạy học môn học GDQP-AN của Trung tâm GDQP-AN Hà Nội 2; - Chủ động xây dựng, hoàn thiện cơ cấu tổ chức, biên chế đội ngũ cán bộ quản lí và GV, cử trước mắt và lâu dài theo hướng “chuẩn hóa, trẻ hóa”, đảm bảo cân đối về cơ cấu độ tuổi, trình độ học vấn và kinh nghiệm giảng dạy để có sự kế thừa vững chắc phù hợp với sự phát triển của Trung tâm GDQP-AN Hà Nội 2; - Xây dựng hệ thống những kĩ năng sư phạm cần thiết như: thiết kế bài giảng, tổ chức điều khiển, định hướng hoạt động, giải quyết các tình huống sư phạm... và tiến hành tập huấn, bồi dưỡng cho đội ngũ GV. Mặt khác, tăng cường hoạt động phương pháp, duy trì dự giờ, bình giảng, hội giảng để đội ngũ cán bộ, GV học hỏi, trao đổi kinh nghiệm về phương pháp dạy học, qua đó từng bước nâng cao năng lực và phương pháp kĩ năng sư phạm; đồng thời, động viên, khuyến khích và tạo điều kiện cho đội ngũ GV học tập, nghiên cứu cập nhật những kiến thức, thông tin mới về quốc phòng an ninh để không ngừng nâng cao trình độ về mọi mặt.

2.2. Đẩy mạnh đổi mới phương pháp dạy học, nâng cao chất lượng giáo dục. Do tính đặc thù môn học GDQP-AN thường “khô cứng”, người học dễ nhàm chán, vì vậy cần đẩy mạnh đổi mới phương pháp dạy học, kiểm tra, đánh giá kết quả của đội ngũ GV, phương pháp học của SV theo hướng thiết thực, hiệu quả, nâng cao chất lượng soạn giáo án, ứng dụng công nghệ thông tin vào nghiên cứu, trao đổi, cập nhật, khai thác thông tin, tư liệu trong biên soạn giáo án điện tử, mô phỏng các tình huống chiến đấu, động tác kĩ thuật, chiến thuật, chiến đấu bộ binh, thực hành bắn súng AK, đưa những hình ảnh, thông tin mới về hoạt động quốc phòng - an ninh vào bài giảng tạo sự sinh động, hấp dẫn, lôi cuốn người học qua từng chuyên đề. Khắc phục lối truyền thụ một chiều theo kiểu đọc thoại, tăng cường đối thoại, phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của người học, rèn luyện cho SV năng lực tư duy, vận dụng kiến thức vào thực hành và thông qua thực hành để tiếp thu kiến thức lí thuyết. Tạo điều kiện cho SV hoạt động ngoại khóa như: tham quan bảo tàng, di tích lịch sử, nói chuyện truyền thống, đi tham quan thực tế ở các đơn vị chính quy trong quân đội, giúp SV tiếp thu kiến thức từ thực quan, gắn học đi đôi với hành, góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả môn học GDQP-AN tại Trung tâm GDQP-AN Hà Nội 2.

2.3. Đẩy mạnh đầu tư cơ sở vật chất, học liệu, từng bước chuẩn hóa trang thiết bị dạy học. Mặc

dù trong những năm qua Đảng ủy, Ban Giám hiệu Trường Đại học Sư phạm Hà Nội 2 đã quan tâm và tạo mọi điều kiện cho Trung tâm, tuy nhiên, trước yêu cầu phát triển của Trung tâm GDQP- AN Hà Nội 2 và lưu lượng SV ngày càng đông, đòi hỏi cần phải có sự đầu tư mua sắm trang thiết bị dạy học, cải tạo, nâng cấp hệ thống cơ sở hạ tầng, giảng đường chuyên dùng, bãi tập, sát với thực tiễn huấn luyện thực hành đáp ứng với yêu cầu nhiệm vụ trong giai đoạn hiện nay.

2.4. Chủ động phát huy tính tích cực, tự giác của SV trong quá trình tham gia học tập. Đây là giải pháp có ý nghĩa quyết định đến chất lượng, hiệu quả công tác GDQP-AN cho SV hiện nay. Bởi lẽ, SV là chủ thể của quá trình nhận thức, trực tiếp lĩnh hội, chuyển hóa tri thức chính trị, quân sự, quốc phòng thành nhận thức, tình cảm, niềm tin, ý chí quyết tâm thực hiện nhiệm vụ. Để phát huy tốt vai trò, tính tích cực tự giác của SV, Đảng ủy, Ban Giám hiệu nhà trường nói chung, ban giám đốc các phòng khoa nói riêng phải thường xuyên làm tốt công tác tuyên truyền giáo dục, nâng cao tinh thần yêu nước, tinh thần sẵn sàng thực hiện nghĩa vụ bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa, làm cho SV hiểu rõ vị trí vai trò của môn học GDQP-AN trong sự nghiệp cách mạng mới, khơi dậy tinh thần ham học, phát huy tối đa tính tích cực, tự giác học tập, rèn luyện của SV, qua đó làm hạn chế những tiêu cực, thụ động của người học, tăng cường công tác kiểm tra, sơ kết, tổng kết, rút kinh

nghiệm theo từng khóa học, trên cơ sở đó phát huy những ưu điểm, tìm ra những hạn chế còn tồn tại để khắc phục và hoàn thiện. Có thể nói môn học GDQP-AN có một vai trò và ý nghĩa rất to lớn trong việc giáo dục và nâng cao ý thức, phẩm chất đạo đức của con người, đặc biệt là SV- thế hệ trẻ, chủ nhân tương lai của đất nước. Trong điều kiện đất nước hội nhập và phát triển, việc nâng cao ý thức, trách nhiệm và hiểu biết về kiến thức quốc phòng - an ninh là một nhiệm vụ thiết thực hơn bao giờ hết, góp phần xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân và sức mạnh dân tộc không ngừng được củng cố và lớn mạnh, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. □

Tài liệu tham khảo

- [1] Đảng Cộng sản Việt Nam. *Chỉ thị số 62-CT/TW ngày 12/2/2001 về tăng cường công tác giáo dục quốc phòng toàn dân trước tình hình mới.*
- [2] Bộ GD-ĐT. *Quyết định số 51/2003/QĐ-BGDĐT ngày 06/11/2003 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT về việc ban hành danh mục thiết bị dạy học môn học giáo dục quốc phòng - an ninh trong các trường đại học, cao đẳng, trung học chuyên nghiệp và trung học phổ thông.*
- [3] Chính phủ. *Nghị định số 116/2007/NĐ-CP ngày 10/07/2007 về giáo dục quốc phòng - an ninh.*
- [4] Nguyễn Đức Chính (2011). *Quản lý chất lượng trong giáo dục (Tài liệu giảng dạy các lớp cao học chuyên ngành quản lý giáo dục).* Trường Đại học Giáo dục - Đại học Quốc gia Hà Nội.

Một số nhóm giải pháp...

(Tiếp theo trang 69)

các môn LLCT, việc sử dụng phương tiện dạy học cần được chú trọng đầu tư bằng cách lựa chọn những phương tiện dạy học thích hợp và sử dụng một cách có hệ thống làm cho việc tiếp cận tri thức môn học trở nên đa dạng hơn, kích thích được hứng thú của người học.

Để đáp ứng yêu cầu nâng cao chất lượng học tập các môn LLCT nói riêng, các môn khoa học nói chung, nhà trường cần đầu tư trang thiết bị dạy học cần thiết trên cơ sở đặc thù của từng môn học nhằm khai thác có hiệu quả, đồng bộ phương tiện dạy học ở tất cả các chuyên ngành đào tạo; trang bị thêm phòng chiếu phim tư liệu để GV có thể khai thác và sử dụng có hiệu quả các phương pháp dạy học tích cực, trực quan. Đồng thời, GV cũng phải không ngừng nỗ lực tìm tòi, khám phá để sử dụng hiệu quả nhất những tiện ích do các phương tiện dạy học mang lại.

***

Các nhóm giải pháp nhằm nâng cao chất lượng học tập các môn LLCT trên đây gồm nhiều mặt và liên quan đến nhiều vấn đề, có những vấn đề cụ thể thuộc về cơ sở

đào tạo, thuộc về GV, SV; có những vấn đề thuộc về tài liệu, phương tiện dạy học, cơ sở vật chất... Nhưng trọng tâm và cụ thể trong tình hình hiện nay vẫn là SV và GV. Tất cả những giải pháp này cần được thực hiện đồng bộ, liên tục, với tinh thần trách nhiệm và lòng nhiệt tình cao nhất của các chủ thể liên quan, có như vậy mới tạo ra được sự chuyển biến tích cực, đem lại hiệu quả cao nhất. □

Tài liệu tham khảo

- [1] Lê Trọng Ân (2009). *Đôi điều suy nghĩ về đối tượng, phạm vi và kết cấu của “Giáo trình Những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác-Lênin”.* Tạp chí Triết học, số 10/2009.
- [2] *Hồ Chí Minh toàn tập* (tập 2) (1996). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [3] *Hồ Chí Minh toàn tập* (tập 5) (1996). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [4] *Hồ Chí Minh toàn tập* (tập 12) (1996). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [5] Trần Chí Mỹ (2010). *Một số vấn đề cần xem xét lại trong “Giáo trình Những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác-Lênin”.* Tạp chí Triết học, số 4/2010.
- [6] Trần Đăng Sinh (2008). *Dạy và học Triết học Mác-Lênin ở Việt Nam trong bối cảnh toàn cầu hóa.* Tạp chí Triết học, số 2/2008.
- [7] Nguyễn Văn Vịnh (2009). *Về chương trình cải tổ môn khoa học Mác-Lênin.* Tạp chí Triết học, số 12/2009.